

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 37.

V Ljubljani, v soboto 16. septembra 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Pravo delovanje za narod je na socijalnem polju.

Vsaka stavba mora imeti trden temelj, če hoče dobro stati. Že sv. pismo pove, kaj se zgodi s hišo, ki je zidana na pesku. Kaj je pa temelj naroda? Kaj bo z našim slovenskim narodom?...

Gotovo so vsi politiki in socijologi v tem edini, da je mladina naša bodočnost, da je od vzgoje mladine odvisna moč države in naroda. Državo tvorijo, kakor narod, posamezne družine. Ako je mogoče doma vzgojiti v dobrem smislu otroka, da postane nepokvarjen mladenič, krepak mož na duši in telesu, ki si zopet vstvari z istotako vzgojeno družico svojo družino, je to najboljša in prava vzgoja. Ali, žali Bog, koliko je družin, ki niso v stanu pri najboljši volji za dobro vzgojo svojih otrok ničesar storiti, koliko tisoč sirot tava po širnem svetu, pehanih od jednega do drugega! Dobe se otroci, ki ne vidijo in ne slišijo nikdar dobre, podučljive besede, ki nikdar ne čutijo sladkih besedij materinske ali očetovske ljubezni! Koj v zgodnjih letih zastrupi se mlado srce z gnjevom do človeštva, razvija se, samemu sebi prepuščeno, in, ker je človek povsod vedno bolj k slabemu nagnjen, kot k dobremu, je tak otrok že v zgodnjih letih zelo spriden, in z matematično sigurnostjo se skoraj v 90 %, slučajev lahko izračuna bodočnost takega otroka. Kdor ima opraviti v javnem življenju in pride v nižje slojeve človeške družbe, v zaduhla stanovanja proletarijata, mora pritrditi istinitosti teh besedij. Koliko eksistenc se uniči, koliko bitij moralno ugonobi že v nežni dobi, je nemogoče popisati. Vedno se toži o sprijenosti ljudstva, ječe se širijo in polnijo, zločini se množe, vključ prosvitljenosti stoletja! In kaj je temu vzrok? Pomankanje pravega socijalnega razuma pri tistih, ki imajo krmilo v rokah.

Če je otrok pokvarjen, če prične krasti, lagati se, če postane potepuh, slišijo se le be-

sede: „O, kako je ta otrok spriden! Palico v roke in leskovo olje mu bo že pomagalo!“ Ne vpraša se pa nihče, kaj je državna oblast storila, da bi obvarovala mladino zgodnjega slabega vpliva? Kaj je storila ponosna človeška družba, da bi pomagala vzgojiti ubožega otroka, za katerega bi bilo morebiti desetkrat bolje, ako bi ga bil Bog po rojstvu poklical k sebi. Brigajo se oblasti nekoliko za vreditev odrasle človeške družbe, a še za to bore malo, ne skrbje pa skoraj nič, da bi se otroci, iz katerih se rekrutira človeška družba, dobro vzgojili tudi v slučaju, če jih roditelji vzgajati ne morejo ali nečejo.

Vzgoja pa ne obstoja samo iz rednega obiskovanja šol po nekaj ur na dan. V šoli se učijo predmeti, a na vzgojo srca tudi najboljši učitelj ne more dosti vplivati, ker je pri velikem številu otrok večkrat nemogoče. Poleg tega pride otrok še v slabo družino in se spridi hodeč v šolo, izven šole pa nima nanj učitelj že itak nobenega vpliva. To je ledina, katero naj prično orati razni naši socijologi. Vsepeh bo gotovo blagodejen, kajti dobro vzgojeni otrok bode, kedar odrase, laže pristopen naukom moralnega in državnega reda in človekoljublja, kakor človek, na katerega ni v mladosti nihče gledal, ki ni slišal nobene besede ljubezni, ki je le od dneva do dneva spoznaval, da je bitje na svetu, katero se smatra za odveč v človeški družbi. Kaj čudo, če rase socijalna demokracija! Koliko manj stroškov bi imela država, koliko narodnega blagostanja bi bilo ohranjenega, koliko talentov bi se ne poizgubilo, ako bi oblasti zadružno s pomočjo premožnih zasebnikov snovale otroška zavetišča in vzgojevališča! Koliko milijonov se trosi po nepotrebnem, ki bi se lahko uspešno porabili v to svrho!

Italijani imajo sloveče vzgojevališče za sirove kaznjencev v Valle di Pompei. Zavod se vzdržuje z milodari, katere pošiljajo Italijani tudi iz tujih dežel. Med letošnjimi dobrotniki čitamo mnogo podpornikov celo iz Primorske in Istre.

Dečki, katerih je okoli 150, se učijo v zavodu šolskih predmetov in rokodelstev. Uče se: krojaštva, mizarstva, čevljarstva, kovaštva, tiskarstva in knjigoveštva. Uče se tudi godbe in imajo svojo godbo. Zavod izdaja zanimiv list, precej obsežen mesečnik, ki poroča o uspehih vzgoje, veselicah itd. Kadar dečki zavod zapuste, se jim preskrbi, da pridejo k poštenim mojstrom. Jednako imeniten je Don-Boskov zavod v Turinu, ki vsprejema in lepo vzgaja bivše poulične klaviteze in revne dečke sploh.

Kranjska deželna vlada je že l. 1893. potrdila pravila društvu za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani. Mi le obžalujemo, da je to društvo premrtvo, in da vladi, katera mu je sicer naklonjena, ni mar, da bi ga s primernimi sredstvi nekoliko oživila.

Predaleč bi nas vodilo, ako bi hoteli v širšem okviru govoriti o vpeljavi dobre sistematizirane vzgoje za zanemarjeno mladino. Ostanimo samo na slovenskih tleh in pogledimo, kako bi se dala stvar vrediti.

Ne preteče teden, da bi ne čitali o tej ali oni narodni slavnosti, o stroških pri volitvah, o zbirkah za zastave, spomenike itd. Če že to zahteva neizmerno veliko stroškov, koliko še le izda posameznik, ki se vdeležuje teh slavnostij! Nočemo s tem uničevati narodnih slavnostij in veselice, reči le hočemo, da gotove meje ne smemo prekoraciti. Pleše in poje se v razne dobre namene, ali po navadi so stroški veselice toliki, da za prvotni namen ostaja le mala svotica. Koliko dovoljujejo država, dežela, občine za razne dobre namene! Včasih bi ne škodovalo narodnemu napredku, ako bi se nekoliko manj dajalo. Vsi ti prihranjeni izdatki sestavljali bi lepo svoto, katera bi v kratkem zadoščevala, da bi mogli otvoriti kako otroško zavetišče. „Kamen do kamna palača“, to mora biti geslo pri takem delu. Z združenimi močmi bi kmalu prišli do zgradbe drugega, tretjega zavoda za mladino, in velikanski del narodnega in socijalnega vprašanja bi bil rešen, če ne popolnoma, pa vsaj

Slavnost Pavla Dijakona v Čedadu.

Čedad, 6. septembra 1899.

(Konec.)

Nato so se pričela predavanja. Madjarski vseučiliški profesor Sándor Márki je čital razpravo v italijanskem jeziku z grozovitim madjarskim naglasom, v kateri je povedal, da so na Ogerskem, v stari Panoniji, izkopali langobardske (?) starine. Podobne so te starine bajé onim, katere je g. Pavšlar izkopal pod Kranjem, in ker so menda iz 8. stoletja, imajo z Langobardi po našem mnenju komaj kaj dotike. Anglež Tomaž Hodgkin je govoril o sorodstvu mej Langobardi in Anglo-Sasi, ter je rekel, da angleški kmetje še dandanes nosijo podobno obleko, kakor opisuje Pavel Dijakon, da so jo nekdanj nosili Anglo-Sasi. Nemec Hartmann je čital dolgo razpravo o razmerah mej rimskim in bizantinskim cesarstvom od 5. do 8. stoletja. Prvi dan se na kongresu ni nič znilo o Slovanih.

Prav zanimivi za Slovence in poučni za Italijane sta bili pa drugi dan predavanja dveh slovanskih zastopnikov. Prof. Fr. Musoni, iz slovenskega Št. Petra na Italijanskem, je posnel

iz zgodovine Pavla Dijakona ona mesta, v katerih se omenjajo Slovenci, in posebej je dokazal, da je kraj „Broxias“ sedaj Brišča blizu Šempetra. Baudouin de Courtenay, znani ruski profesor na vseučilišču v Krakovem, ki je proučil in opisal jezik italijanskih Slovencev, je podal pregled svojih studij v narodoslovnem in jezikoslovnem oziru. Našel je, v katerih dolinah na Italijanskem bivajo Slovenci in kako se po vplivu Srbo-Hrvatov razločujejo štiri narečja: med Rezijani, pri Tarcentu in Gemoni, pri Šempetru in v Brdih. Rekel je, da je panslavizem strašilo, katero so po krivici Slovanom natvezili tujci. Razložil je tudi, kako so Slovanom Romani dali sedanje ime Slovani, ki sami sebe niso nekdanj takó imenovali nikdar. Romani so sprejemali v službe razne Boleslave, Jaroslave itd. Skoro vsa imena delavcev so se končavala na „slav“. To je Romanom takó donelo po ušesih, da so sploh delavcem rekli „slavi“ in, ker se jim je delo zdelo nekaj sramotnega, slavji (sužnji). Tako so se Slovani, ki so bivali blizu Romanov, sami začeli imenovati Slovane, in še le novejši čas se je raztegnilo ime na ves slovanski narod. Pripomnimo naj, da ta slavni ruski učejak dobro govori tudi italijanski in slovenski,

Prof. Capetti je ocenil pesni Pavla Dijakona in duhovnik Zanutto je govoril o knjigi, katero je, izdal o Pavlu Dijakonu. Omenimo naj da se je za slavnost izdalo mnogo znanstvenih in poljudnih publikacij. Nato se je zaključil zgodovinski kongres.

Italijani in Nemci na tem zgodovinskem kongresu sicer niso hoteli poznati Slovanov, čemur so pa Slovani deloma sami krivi, ker niso poskrbeli za primerno zastopstvo na shodu, a reči se mora, da pravi Italijani niso narodno tako nestrpni, kakor „nerešeni“ tržaški in goriški Italijani. Čulo se je celo, da so bili govori poslednjih v cenzuri pristriženi. Najbrže že ni bilo vsem prav, da je znani Hortis, poslanec tržaške pete kurije, izžival, ko je nazdravljajal že prvi dan na banketu, kjer je bilo 120 gostov, bratškemu mestu Čedadu „in nome della Regione Giulia, della mia Triesta e di Gorizia“. Ko je ruski profesor govoril o strašilu panslavizma, smo videli, kako si je Hortis grizel ustnice in kako ga je privzdigovalo, a si vender le ni upal napraviti škandala.

Največjo privlačno moč, da je ljudstvo celo iz daljnih krajev prišlo v Čedad, sta imela, umetni ogenj in oratorij. Umetni ogenj se prvi

položaj bi bil izdatno izboljššan. Ustanovil naj bi se tedaj kuratorij iz zastopnikov države, škofijstva, dežele in občin, ki bi oskrboval zavetišča. Nepravilnostim bi se lože prišlo v okom, ako bi bilo nadzorstvo v tem smislu sestavljeno.

Kdor ima sam družino in ljubi svoje otroke, mora postati sodelavec pri oživitvorjenju te ideje. O koliko tisoč in tisoč otrok je v nesrečnem položaju, človeška družba pa ne stori skoraj ničesar za temelj države! Slovenci smo doslej še veliko premalo delali za naroda obstoj in srečno bodočnost. V tem oziru si naj napravi kaj kmalu tir slovenska krščansko-socijalna misel!

Politične in socijalne razmere na Hrvatskem.

IV.

Dunajska politika je globoko segla v ogerško-hrvatske razmere. Tej dunajski politiki so stavili največje ovire Madjari. Po dolgem boju z njimi je pa naposled Avstrija spoznala, da se ne dá, kakor z absolutizmom tako tudi s centralizmom ničesar doseči. Hrvatska je mislila, da se more proti dunajskim nameram obvarovati samo v zvezi z Ogersko. Ta zaveza je pa ni ovirala, da ne bi ostala Avstriji zvesta. Zato jo vidimo, ko prestopa pod Jelačićem Dravo, da udari na uporne Madjare. S tem so se pretrgale sramotne nagodbe iz leta 1790. To je bil največji uspeh 48. leta; žalibog, da je bil ta uspeh le hipen. Ko bi bila imela Hrvatska v istem času Evgena Kvaternika ali Ant. Starčevića, dosegla bi lahko svoje zahteve. Žal nam je, da moramo navzlic naši pieteti do naših očetov v 48. letu, pripisati ves poznejši neuspeh njihovi krivdi. Razmere, katere so vladale na Ogerskem napram Hrvatski, in v obeh deželah napram Avstriji, bi naredile lahko Hrvatsko nezavisno in slobodno, in iste razmere bi mogle federalizirati tudi celo Avstrijo. Kar nam je ponujal ugoden čas, to je preprečila naša neumljiva zvestoba do Avstrije. In zato nimajo Hrvatje nobenega povoda, da bi za sebe slavili 48. leto.

Ogerska se je sicer uklonila, a ni bila zlomljena. Dasiravno je prišel za pobeglim Košutom diplomat Deak, Madjari vendar niso popustili od svojih zahtev. Izza leta 48. uvedena absolutistiško-centralistiška ustava je začela očitno razpadati. Schmerling je poskušal zmanj vzdržati centralizem. Razven upornih Madjarov ga niso hoteli niti Hrvati podpirati, in na njegov poziv, da naj pošljejo zastopnike v državni zbor dunajski, se niso hoteli odzvati. V takih razmerah je bila Avstrija kot država sama na sebi popolnoma neurejena. Schmerling je hotel s centralizmom, ali bolje z vzdrževanjem centralizma, uvesti red, k temu so ga pa silili zlasti odno-

šaji v Nemčiji, kjer je hotel vzdržavati proti Bismarcku in Pruski odločni vpliv Avstrije.

Med tem pa je l. 1867. pokazalo Avstrijo samo. Za Schmerlingom je prišel Beust. Leta 1866. so se pričeli med Hrvatsko in Madjari razgovori o nagodbi. Ko bi se bila nagodba sklenila že tega leta, bila bi znatno boljša, nego je sedanja, ker so bili tega leta v večini zastopniki, kateri so bili sicer preveč popustljivi, a so bili vendar prepojeni s patrijotizmom. Po vojni so postali Madjari mnogo nasilnejši — tako, da jim je jela dunajska politika, kar se tiče Hrvatske, v vsem delati po volji.

V teh razmerah se je spremenilo kar čez noč na Hrvatskem — manjšina v večino. Prejšnji sabor je bil namreč razpuščen, nove volitve pa so se vršile po oktroiranem volilnem redu. Ako bi hoteli govoriti o nasilstvu pri teh volitvah, napisali bi celo historijo. V tem razporu Hrvatske z Madjari jim je šel kancelar Beust v vsem na roko. Ker je bilo namreč nemogoče, izvesti jednotni centralizem, se je sedaj delalo na to, da se izvede na dve strani v dvalistični podobi. Samo po sebi se umeje, da je bilo Beustu po godu, ako ne dobi Hrvatska v nagodbi nobenih pravic, zlasti kar se tiče financ, — da ne bi imel on neprilik v Avstriji. Zato se mu ni zdelo odveč, da je prišel osebno v Pešto, da podkuri Andrassyja proti Deaku, ki je rekel nekoč (z razgovorom z regnikolarcem Živkovičem), „da dežela, ki ne more razpolagati sama z davki in katera nima sredstev za pokritje svojih stroškov v svojih rokah, da taka dežela nima niti avtonomije, temveč je pod oskrbništvom. Ako hoče torej Hrvatska stati na svojih nogah, moraimeti tudi svoje finance. Taki nazori Deakovi niso bili po volji Beustu, on ni hotel imeti neprilik v Avstriji. Glejte, tako je vračala Avstrija Hrvatski za njene zasluge! Andrassyju se med tem ni bilo treba prepirati s hrvatskimi regnikolarci, ker so ti razven male opozicije 3 članov brez vsakega ugovora privolili v to, da se izroči Hrvatska Ogerski, — kar so nazvali z imenom nagodba.

Po tej nagodbi se danes v Hrvatski vedri in oblači. Ona je danes za Hrvatsko njeno državno pravo. Pravimo danes, kajti, kakor smo že rekli, je čisto nemogoče, da se to, Hrvatski le z nasilstvom usiljeno stanje ohrani. Narod ni stvarjal nagodbe; nad njim se je leta 1867. izvršila skrajna korupcija; zmago so pa slavili Madjaroni. A ta nagodba je, kakor pravi prav primerno časnikar Polites, samo revanche Madjarov za leto osemindesetdeseto, katere je v tem slučaju podpirala tudi Avstrija. Narodna stranka je sedaj premagana od madjaronske — a ostala je tudi še nadalje nagodbenjaška, samo da ni hotela po svoji nagodbi tako zelo podvreči svoj narod Madjarom. Danes, ko je prešlo že več nego 30 let od ti-

pošlušalcev (katerih je bilo blizu 3000), je napravilo na nas neprijeten vtis. To ni za cerkev!

V Čedadu je bila tudi poljedelska razstava, prirejena v manjšem okviru. Videlo se je ondi lepo sadje in grozdje, poljedelski stroji, umetne veznine in izdelki raznih šol. Bila je tudi razstava volov. Dobro pa ni bila razstava obiskana, Italijan ljubi le petje in ognjemete.

V Čedadu sta vihrali tudi dve slovenski zastavi — mirno! V gostilni „pri slonu“ blizu stolne cerkve je bilo vse dni polno Slovencev, goriških in benečanskih. Z Goriškega je bilo prišlo oratorij poslušat 12 duhovnov. Bil je v naši sredi tudi č. g. prof. Trinko, duša beneških Slovencev. Bratski smo se pozdravljali kot sinovi jednega naroda na tuji zemlji.

Večina Slovencev se je vrnila po slovenski dolini sv. Petra domov proti Kobaridu. Samo župnija šempeterska, ki se razteza precej nad Čedadom proti severu, ima 8000 duš, samih Slovencev. Ker bivajo v gorah, se ni bati, da bi se tako brž poitalijančili. Samo duhovniki naj store svojo narodno dolžnost, da dobi narod v roke slovenskih knjig, in zapadna slovenska obmejna straža še ne propade.

stega časa, se kaže očitno, da je samo previdnost dala Hrvatski dva odločna moža in narodna velikana: Evgen Kvaternik in Ante Starčević sta začela čistiti motno obzorje. Prvi s svojimi globokomiselnimi državniškimi spisi, a drugi s svojo nedosegljivo filozofijo. Prvega smo na žalost skoro izgubili, a Ante je začel snovati stranko, katera bode nastopila proti vsemu, kar so nazadnjaki začeli, a unijonisti ali Madjaroni dovršili. Osnoval je stranko prava s kratkim programom: Hrvatska Hrvatom, ali v širjem: državno zjedinjeno in državno slobodno Hrvatsko!

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 12. septembra. (Izvirni dopis.) Kakor sem obetal, bila je potem v resnici slavnost „Südmarke“ v Celju velik fijasko za prireditelje. Ptujcev je bilo okoli 320, in še ti so se rekrutirali iz bližnjega Laškega trga ter Vojnika. Bilo je tu tudi par nemških čifutov iz Rogaške Slatine, ki so se svojega letovišča v Slatini že naveličali. Kljub lepemu vremenu — taka vdeležba, to pove dovolj. Koliko priljubljenosti vživa ta „Trutz-Verein“ med Nemci, dalje priča ta okolnost, kako priljubljeni so celjski Nemci (?) pri zunanjih pravih Nemcih, in končno, koliko in kakšne agitacije je bilo treba, da se je toliko frankfurtaric izobesilo.

Že na predvečer smo videli po mestu izobešenih vse polno zastav. Županov sin in zet sta imela kontrolo; če kje ni bilo zastave, precej sta vzela hišnega gospodarja na konopec. Po neznanskem terorizmu se je odboru in v prvi vrsti sili teh dveh mladičev posrečilo, skoraj vse neodločne hišne posestnike spraviti do tega, da so okrasili hiše. Kako nerado ljudstvo nemško komando in magistratni terorizem prenaša, to so ti oznanjevalci nemškega zveličanja marsikje občutili, kljub temu, da so se jim vsi neodločni bodi-si do-cela, bodi-si deloma udali.

Znan mi je n. pr. slučaj, da je neki tukajšnji razgrajč samooblastno v odsotnosti hišnega gospodarja dal na njegovi hiši frankfurtarico obesiti, kljub temu, da mu je gospodar prej odločno povedal, da na njegovi hiši ne bo nemške zastave. Da pa ta ni potem snel zastave, je bil vzrok, da so mu pretili z bojkotom in z „Massregelungen und Chicanen“ od strani mestnega urada.

Pozabiti tudi ne smemo povedati, da je tudi na hiši gospe Bratanič na glavnem trgu visela zastava, katero je bajé v odsotnosti gospe Bratanič dala izobesiti njena oskrbnica, in sicer proti izrecni volji gospe Bratanič.

Prvi fijasko je doživel slavnostni odbor, ko je prišel na predvečer s svojimi zvestimi pristasi in kričaji k osobnemu vlaku pričakovat gostov. Ko se vlak ustavi, izstopijo iz njega 4 savinjski „flosarji“ s svojimi vrvmi in kóli, ter gredo skozi napravljeni špalir. Zbrana druhal pa se z dolgimi nosovi naglo razkadi.

Druga znamenitost je bila, da niso za ta slavnostni dan niti svoje godbe več na noge spraviti mogli, nego so morali vse polno ptujcev skupaj zbobnati. Tudi običajnih zamazanih in razcapanih uniform niso imeli, nego vsak svojo slabo obleko. Mesto tolikih frankfurtaric, naj bi bili raje godcem nakupili novih uniform.

Tretja znamenitost so bile figure na „Südmark-Festu“ v mestnem parku, lesene figure, ki naj bi bile predstavljale „Bewaffnete Čechen“, pred katerimi je pijana svojat zbijala svoje neslane šale. Za to znamenitost (?) se bode moral slavnostni odbor zagovarjati pred sodiščem po § 302. kaz. zak.

Spleh je bilo še marsikaj drugega bolj ali manj zanimivega. Čuli smo pred okrajnim glavarstvom in pred „Narodnim domom“ klice „Heil Alldeutschland“, „Heil Wilhelm“, „Pereat Oe“, „Pereat F J“ — Vidne znake te slavnosti so dobile tudi poštné trružice in cesarski orli na njih, kateri so vsi zdrisani, in na katerih se sveti sedaj „Heil“.

Govorilo se je tudi mnogo o napadu na „Narodni dom“. Ko se je zvečer pijana sodrga pridrvila tam mimo, gibaje se po vseh pravih pijanosti, je v očigled par krepkih pestij pred

večer zaradi vetra ni posrečil, drugi večer je bil pa res veličasten. To Italijani znajo! Zbranih je bilo na velikem vrtu zavoda „Collegio Nazionale“ okoli 6000 ljudi. Vse ozračje je bilo od raketov v raznobarnih ognjih in v pokanju. Tudi razsvetljava po mestu je bila lepa, zlasti na trgu poleg stolnice.

Oratorij je bil — teater v cerkvi, nekaj italijanskega. Velikanska stolna cerkev je bila tri popoldneve zapored polna ljudi: duhovnov, civilnih gospodov in dam. V svetišču je bil zagrnjen veliki altar in pred zagrinjalom so sedeli in stali godci, pevci in pevke. Pevski kor je prišel iz Benetk od cerkve sv. Marka. Voditelj glasbe je bil „jeden velikih lučij italijanskih na polju muzike“, Bossi, in sopran solo je pela slavna gđc. A. Fusco, ki pa nam ni posebno ugajala. S tresočim glasom je predstavljala Marijo, a glas je bil nekako prisiljen, znabiti zaradi sicer akustičnih, a prevelikih prostorov. Boljši se je držal kor, obstoječ iz 120 pevskih močij. Predstavljala se je sveta in vzvišena skladba „Vstajenje Kristusovo“, katero je pred 40. leti zložil čedadski kanonik Jakob Tomadini. Efektov polna in v resnici krasna je konečna „alleluja“. A to neizmerno ploskanje v cerkvi in klicanje „bis“ (še enkrat), ki se je razlegalo iz vseh vrst

„Narodnim domom“ postavljene straže, v svoji korajži se zadovoljila s par „Heil“-klici, ki naj bi spravili našo trdnjavo do padca liki judovsko vpitje Jeriho.

Mnogo hiš je dobilo povodom te slavnosti lepo novo lice, mej njimi tudi ona gosp. Pachiaffo, ki mnogokrat rabi na tisoče slovenskih posojil, in mestni urad. Ta je dobil tudi novo napisno tablico. Na modrem polju se svetijo črno-rudeče obrobljene pozlačene zvezde in napis je na belem polju s črnimi in rudečimi pismenkami. Tedaj ne samo „Alldeutsch“ ampak tudi „Reichsdeutsch“. To Vam je napredek!

O govorih, pozdravih, pojavih nemške „Gemeinbürgerschaft“ itd. Vam ne bom mnogo poročal, ker je vse navadna frazarija. Na dan „Südmarkine“ slavnosti je nemški trgovec Hobacher napovedal konkurz. Heil!

Splošni posnetek: veliko hajlanja, veliko pijače, več slabe kot dobre, dosledno tudi veliko pijanosti in konečni efekt: v soboto veliki mački. Da je to res, priča Vam sledeča dogodbica. Zvečer sem šel proti deseti uri iz „Narodnega doma“ domov. Pri Engelnu prišvedra gugajoč se možic z grbom „Südmarke“ na prsih. S sveto jezo pogleda proti „Narodnemu domu“, oči se mu obrnejo, vse sile napne in hripavo zarjove: „Heil!“. Pri tem izgubi ravnotežje, zvrne se na svoj, od slovenskih grošev zdebeleni trebušček in — začne Urha klicati ter poljubovati mater zemljo. Tableau! — Želel sem možu: „Heil!“ Ali je bilo prav?

Politiški pregled.

Komedijo bodo igrali dne 24. t. m. na Dunaju. Zastopniki slovanskih narodov, ki hočejo piti na medvedovo kožo, imajo prost vstop. Vabi jih predsednik drž. zbora dr. Fuchs na pravna pogajanja z Nemci, izmed katerih je povabil tudi Wolfa. Wolfa menda niti blizu ne bo, ker ve, da bi Slovani ne pritrdili nemškemu drž. jeziku. Prišli pa bodo blizu drugi bolj hinavski Nemci, ki bodo skušali zvezati roke Slovanom. Predno pojde „Slovanska krščanska narodna zveza“ na ta posvetovanja, se bode prej posvetovala. Položaj je tako jasen, da dolzega posvetovanja ne bi bilo treba. Vlada naj se odločno opre na desnico, ali naj pa gre. Neodločnost v grob!

Nova stranka v Dalmaciji. V Dalmaciji se organizuje nova stranka, ki noče biti ni pravaška, ni narodna, ampak samo hrvatska. Zastopati hoče hrvatsko misel in delati za združenje strank. Za časa poslednjih občinskih volitev spojili so možje te stranke v raznih krajih pravaše in narodnjake ter dosegli za hrvatstvo lepih uspehov.

Zopet iztiranja. Iz Berolina se poroča, da so iz Merseburga iztirali 60 slovanskih rodbin. Kot vzrok iztiranja jim niso povedali družega, nego da so „nadležni inozemci“. Ker so iztiranci avstrijski državljani, smo pač radovedni, kaj poreče avstrijska vlada. Vsaka druga država bi v takem slučaju izpregovorila odločno besedo, Avstrija pa bode skoro gotovo molčala, ker tako hoče — Wolf.

V Srbiji stoje te dni v Belem Gradu pred prekim sodom napadalec na Milana, Knežević, in cela vrsta srbskih radikalcev, katere bi Milan rad naredil za sokrivce Kneževićeve. Državni pravdnik jih vse dolži na podlagi Kneževićevih izpovedb, ne da bi imel za njihovo krivdo kaj družih dokazil. Pri prvi seji je Knežević preklical svoje lažnjive obdolžitve, v drugi jih je pa zopet ponovil. Milanovci so dobili še nekaj propalic, ki trdijo, kar se jim narekava. Samo jedni priči se je vzbudila vest ter je izpovedala, da jo je za krivo pričanje pridobilo orožništvo. Kaj namerava preki sod narediti z obtoženimi radikali, je torej precej jasno. — Še o neki drugi stvari se poroča „Information“ iz Belega Grada. Milan je strastni sovražnik črnogorske knežje rodbine. Najbolj ga jezi, da pravoslavna cerkev časti iz rodbine črnogorskih Njegošev sv. vladiko Petra. Milan hoče na vsak način imeti „svetnika“ tudi iz rodbine Obrenovičev ter zahteva od pravoslavne sinode, da umorjenega kneza Mihaela Obrenoviča proglasi svetnikom.

Metropolit je že imel pridigo, s katero je temu svetniku gladil pot. A to še ni vse. „Milanovi prijatelji“ hočejo odličnemu Milanu, „ki je pustil pokoj, v katerem bi počival na lavorikah svoje slave in zaslug, in ki ni hotel uživati mirne sreče ter se je postavil v burnih časih na čelo srbske armade“, postaviti — spomenik, ki naj bi proslavljal Milanovo čudežno rešitev iz napadalčevih rok. Svetovali bi bratom Srbom, da svojega velikega vojskovodjo na spomeniku ovekovečijo s kartami in litrom v rokah. To bi bil najboljši projekt za Milanov spomenik! Poleg spomenika pa hočejo nekateri proslaviti Milanovo „rešitev“ še z institutom za otroke oficirjev. Škoda, da ne mislijo na institut za blazne Srbe.

Dreyfus — kriv! Ves Izrael je po koncu. Sodišče v Renesu je izreklo sodbo, da je Dreyfus kriv izdajalstva, ter ga je obsodilo s petimi proti dvema glasovoma na deset let strogega zapora ter je pri tem upoštevalo olajševalne okoliščnosti. Nekateri listi trdijo, da bode Dreyfusu v to kaznen vstetih pet let, ki jih je preživel na Vražjem otoku za deset let, in da bode torej prost že 15. oktobra. A bodi, kakor koli, sodišče je govorilo in izreklo — kriv! Ta udarec čutijo Židje. Dreyfusa hočejo prostega, ker je Žid, in Dreyfus sam se mora udajati temu, kar zahteva židovski odbor od njega. Vložil je po zagovorniku Laboriju že novo prošnjo za revizijo. Židje so hoteli, da bi ministerski svet pomilostil Dreyfusa, a tega ministerski svet že z ozirom na ugled države ni mogel storiti in je pomiloščenje odbil. Obsodba je presenetila tudi „Slov. Narod“, ki je vedno hotel, da bi vsa Francija verovala izjavam „nedolžnega“ Dreyfusa in ki je celo dunajske žene najsurvejše opsoval, ker so obsodile za Dreyfusa uprizorjeni umetni židovski hrušč, ki škoduje Franciji. Tudi „Narod“ je začutil lopar ter je hitro pričel zatrdjavati, da je vedno hodil „srednjo pot“. Značilno je pri obsodbi, da se sodniki niso hoteli udati povse raznim vladnim vplivom, ki so bili precejšnji. V tajnih sejah so se morali sodniki prepričati o krivdi židovskega kapitana. In sedaj se prične vsled tega boj Židovstva proti — pariški svetovni izložbi. Prav pravi „Edinost“: „Da ni Dreyfus Žid, ne bi se židovsko novinstvo brigalo za to afero več, nego za vsako drugo, ko je kdo kakor častnik obtožen kakega zločina.“ Tako sodbo naj zapiše „Narod“, pa bo na zlati „srednji poti“, „ki jo nareka ljubezen do resnice, ki jo nareka naše liberalstvo, ki je vsakomur jednako pravično bodisi kristijan, ali Žid.“

Vojska se bliža. Angleška je poslala Transvaalu svoj ultimatum, na katerega hoče odgovor do 19. t. m., sicer prične s skrajnostjo. Stojimo torej pred krvavo vojsko, katero sicer hoče preprečiti angleška kraljica Viktorija, kar se ji pa ne bo posrečilo, ker je časopisje angleško pohlepno po Transvaalu razdražilo do skrajnosti.

V Venezueli se razširja revolucija. Vladi ginjeva veljava. Ljudje beže iz dežele. Pisma se odpirajo na poštah. Zaprlji so 66 politikov in 500 drugih oseb. Uporniki so vjeli 2000 mož in naplenili veliko municije. Zaprlji so Rodrigueza, ministra notranjih stvari.

Domače novice.

Osebnosti. Krški škof dr. Anton Mahnič je praznoval pretekli petek 25letnico mašništva. — Profesor g. dr. Tavčar pride na ljubljansko realko. — Avskultant g. Pavel Hudovernik je imenovan sodnim pristavom za Metliko. — Poročil se je g. dr. Jos. Matuani, amenuensis v dvorni knjižnici, z gospico Marijo Brummerjevo. — Umrl je v Štebnu na Koroškem vrl koroški rodoljub Filip Kandut. — Umrl je v Novem mestu gimn. prof. Janko Polanec v 55. letu svoje starosti.

Krščanskemu ženstvu v Ljubljani. Krščansko ženstvo v Ljubljani se uljudno vabi na ustanovni shod „Krščansko-socijalne ženske zveze“, ki bode dne 24. septembra ob 5. uri popoldne v veliki dvorani „Katoliškega Doma“. Vspored: Pozdrav predsednika „Slovenske kršč. soc. zveze“; poročilo pripravljal-

nega odbora; govor č. g. Evgena Lampeta o pomenu ženske organizacije; razgovor o ustanovitvi ženske zveze; volitev odbora. Pristop zborovanju ima samo ženstvo in povabljeni gostje. Krščanske žene in dekleta, pokažite z ogromno udeležbo, da zahtevate v ogromni večini upliv krščanstva na družino in na javno življenje!

Slika z Gorenjskega. Piše se nam: „Na potu kakor tudi po gostilnicah na slovensko vprašanje dobivaš nemški odgovor. Zala hčerka g. Šmerca, ki je pred kratkim prišla iz samostanske šole, ne more razumeti, da gospodje, po turistovski oblečeni, z rumenimi črevlji, lačni in žejni, nočejo razumeti nemški. Slovansko nastopanje turistov ravno ne odpira vrat. Natakara v hotelu na Bledu se je večji družini Dunajčanov o nas pritoževala, češ: „Da sind ein Paar Kroaten, die können gar nichts sprechen“. Gar nichts, razumi: nemški. Imela je z nami pravi križ, pa je tudi zares krščansko potrpljenje pokazala vpričo naše nevednosti. Na Bohinjskem jezeru je bilo pa še hujše. Tam je mej nemško upravo hotela in našo češko trdoglavostjo grozil nastati pravi pravcati konflikt. Le z ozirom na mastni račun se je domača vlada pomirila z revolucionarnimi gosti. To je še dobro, da v poslednjih letih število čeških podpisov v knjigah za tujce v teh krajih čvrsto narašča, in nič ne dvomimo, da se gostilničarji in njih služuči duhovi polagoma privadijo novi specijaliteti gostov, kateri ne razumejo gar Nichts po nemško.“ — Ta odlomek iz listka čeških „Nar. Listov“ z dne 7. septembra t. l. kaže vso našo nemarnost in hlapčevstvo v jarki svetlobi. Gnilo je vse povsod, krivi so gosti-Slovenci, krivi so gostilničarji-Slovenci, a če izpregovoriš kje kako očitajočo besedo o tem, pade ves slovenski Izrael po tebi, kakor da si zakrivil kako izdajstvo. In kar je najžalostnejše: čim dalje, tem bolj se pogrezamo. Kdor tega ne vidi, je slep, ali se pa dela slepega. In brez pretiravanja ter v upravičenem strahu moremo konstatovati počasno sicer, pa dosledno germanizacijo velikega dela Gorenjske.

Glas ljubljanskih delavcev o — demonstracijah. Glasilo slovenskih krščansko-socijalnih delavcev, „Glasnik“, piše pod naslovom „Hinavstvo:“ „Rdeči prapor“ opominja svoje ovčice, naj se ne udeležijo „kravalov“ proti Nemcem, katere pripravljajo okoli „Slovenskega Lista“. Da bi se kje pripravljali za kake izgrede, je pcdlo sumničenje. Neumnost se pa zdi socijalnemu demokratu, iti na ulico proti Nemcem v Ljubljani. Zakaj se socijalnim demokratom ne zdi greh in neumnost, razsajati z nemškimi nacionalci na Češkem, Štajerskem, Koroškem in Solnograškem? Najbrž, ker se je vdinjala socijalna demokracija v službo bogatim nacionalcem proti Slovanom in krščanstvu. Iz tega vidimo, kam plove socijalna demokracija in njeni zavezni varuhi, liberalci. Mi nismo za kravale, nikakor ne, in tudi opozarjamo delavstvo, da ohrani pamet. Toda v slučaju izzivanja ima vso odgovornost oni, ki ne zabrani izzivanja, oziroma dovoljuje, recimo v Ljubljani, razobešati frankfurtarice, ko po nemčurskih mestih prirejajo pobalske napade na Slované. Socijalna demokracija pa s tem kaže, da jo vzdržuje le še hinavščina.“

Pozor, slovenske občine! Devinska občina je odstranila laško-nemške krajevne table in jih nadomestila samo s slovenskimi. Ali bi kaj tacega ne mogle storiti tudi slovenske občine, vsaj po Kranjskem, sebi in slovenstvu v čast?

Otvoritev meščanskega kluba. Jutri, v nedeljo ob 1. uri popoldne, se otvori meščanski klub. Namen meščanskega kluba je, pospeševanje meščanskih koristij in gmotnega napredka ljubljanskih meščanov, obramba meščanskih pravic, čitanje časopisov in razveseljevanje po prijateljskih sestankih, igrah, skupnih izletih in drugih veselicah. Želja, katera se je že marsikaterikrat izražala, se je s tem spolnila. Gospodje udje — do sedaj jih uže nad 70 — naj torej le pridno obiskujejo svoje društvene prostore. Na razpolago je nad 30 časopisov. Za gospode igralce je posebna igralna soba. Za

drugo postrežbo je poskrbljeno. Slovesna otvoritev se je radi veselice krščansko-mislečih visokošolcev preložila na prve dni meseca oktobra.

Slovenec — zaprte šole! Na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani je razglasilo ravnateljstvo, da se v nemški oddelek 1. razreda vsprejemajo v jesenskem roku še učenci, v slovenski pa ne več. Slovenec se torej še tu stavi ovire do izobražbe, ali kaj naj je to?

Ljubljanski Nemci so vložili protest, ker so se odstranile dvojezične ulične tablice in nadomestile s samoslovenskimi.

Tavčarjev nos. Tako daleč smo že Slovenci! Zadnje sredo je dr. Tavčar v „Narodu“ fotografiral Koblarjev nos. Nehvaležnost bi nam očital, ako bi fotografije ne vrnil. Tavčarjev nos je bil nekaj, ko je vrtal v bele farovške hlebce, bel in špičast, danes je junak, a ni ne rudeč, ne višnjev, ne črn, ampak vse skupaj. Fantini bi lahko s kredo nanj zapisal: 5 gld. flaškon. Primerno se še razširi, kadar gospa Špicramarca prineso na mizo poljanske postrežbe, katere ima v zakupu. Poljanci pa postrežbo še pogledati ne smejo, ko v vodi plavajo. V zadnjih počitnicah je bilo nekaj poljanskih dijakov zasačenih v vodi, ko so hoteli začeti postrežbo loviti. Vjeli še niso bili nobene, a Tavčarjev nos je precej zavohal hudodelstvo ter je „lačenbergerje“ ovadil sodišču. To je storil iz usmiljenja do dijakov, češ da dijaki radi sedé in lahko plačujejo šolnino. On kot dijak je sicer tudi uganjal dijaške, šolnino so pa zanj plačevali „farovski“, ki so se mlademu Janezu takrat še zdeli ljudje. Danes piše o njih, da „klerikalna ščeneta že od nekaj lajajo“.

Pazimo, če hvalimo tujce! V razne slovenske časnike je zašlo poročilo, da je bila „poštena Nemka učiteljica Stein, ki se je ubila na Ponci, Slovenecem vrlo naklonjena“. Ali res? Malo pred njeno smrtjo je nekdo poškodoval pri Kranjski Gori neki nemški napis. Stein je brž obdolžila tri slovenske dijake in jih je šla osebno ovaditi sodišču, da so poškodovali nemški napis. Videla jih ni in tudi dokazov ni imela. Lahko bi bila pa kot učiteljica vedela, kako nemile so za dijaka posledice ovadbe, če ga sodišče kaznuje bodisi po pravici ali pa po krivici. Nam se zdi, da kdor dijaka za vsako malenkost sam od sebe ovaja sodišču, ni pošten in Slovenecem naklonjen. Slovenski stariši so revni in težko plačujejo šolnino.

Na pomoč „Naši straži!“ „Naša straža“ zaključuje prvo leto svojega delovanja. Društvo je rodila samoobramba, sila, ki jo dela naši meji neumorno delujoča „Štđmarcka“. S sredstvi, ki jih je dobila „Naša straža“ v prvem letu na razpolago, storila je, kar ji je bilo mogoče. Na bodočem občnem zboru bode tajnikovo poročilo pričalo o marsikateri uspešni pomoči trpečim bratom ob mejah. Slovensko strankarstvo je v nekatere kroge zaneslo apatijo, in to celo v kroge, ki so izven mej našega razdirajočega kranjskega življenja. „Straža“ trpi mnogo ob tej apatiji, ki je res tem žalostnejša, ker bi je ne pričakovali tudi med onimi, ki so „Straže“ najbolj potrebni. Ravno zadnji čas je prišlo na „Našo stražo“ zopet kar cel kup prošenj. Treba bi bilo iti na pomoč z velikimi svotami. Vspeh za slovensko stvar bi po tej pomoči ne izostal nikjer. Zato pozivljamo vse blage Slovence, da zakličejo sebi in svojim prijateljem: „Na pomoč „Naši straži!“ Rešujmo slovenske meje iz rok tujstva! Proč z apatijo, ko je narod v smrtni nevarnosti“. Obračamo se do vseh dose-danjih članov, da nemudoma blagovolijo poslati društvenemu blagajniku gosp. Luki Smolnikarju udnino za drugo poslovno leto, in do požrtvovalnih ustanovnikov, da blagohotno vplačajo II. obrok svoje ustanovnine. Slovenke in Slovenci, spominjajte se „Naše straže“ ob vsaki priliki!

Čuden slovenski pravopis. Nek uradnik na c. kr. pošti v Novem Mestu piše vedno „Costanjočica“ na mesto Kostanjevica. Prav obžalovati je, da ta učeni gospod tako slabo pozna prava imena naših slov. mest. Ako hoče mej nami jesti kruh, naj se slovenski nauči!

Potočnikove slavnosti, ki se vrši jutri v Št. Vidu pri Ljubljani v spomin njegovega stoletnega rojstva, se udeleži tudi deputacija „Slovenske kršč. soc. zveze“ iz Ljubljane. Nekaj članov „Zveze“ pojde še le popoldne v Št. Vid ter se zbirajo ob 1/2. uri popoldne pred Kozlerjevim vrtom.

Shod v Kozjem na Štajarskem bode jutri ter bode na njem poročal državni poslanec pl. Berks.

Zborovanje „Zaveze slov. učiteljskih društev“ dne 10. in 11. t. m. se je hotelo prepričati od goriške policije. Najprej se je prepovedal ves vspeh, pozneje je pa ministerstvo dovolilo samo shod. Policija je bila tako prijazna, da je po hotelih prepovedala dati učiteljem stanovanja. Bilo je v Gorici okoli 150 učiteljev. Določilo se je, da „Popotnik“ ostane v Mariboru in da „Učit. Tovariša“ prevzame z novim letom zaveza. Sprejete so bile razne resolucije, ki merijo na zboljšanje učiteljskega gmotnega in duševnega položaja. Na zborovanju se je mnogo politikovalo ter priporočalo narodno-napredno stranko. Dražgoški Luka so zbrali skupaj vso svojo modrost in dejali, da učiteljev, ki so se udeležili duhovnih vaj v ljubljanskem semenišču, ne smatrajo več za svoje stanovske tovariše. Ob takem izbruhu bi se Luka Jelenec lahko vprašal: Kdo ruši slovo med učiteljstvom in kdo hoče terorizovati učiteljstvo? Ima pač prav naš dopisnik v zadnji številki! Naposled je večina izvolila dr. Tavčarja in Hribarja častnima članoma zaveze, čemur se je pa goriško učiteljstvo odločno upiralo ter je skrajno ogorčeno vsled te klečeplazno-politiške izvolitve. „Zavezo“ so vodili prav posebni nameni, ko je sklenila prirediti svoje letošnje zborovanje v Gorici. Tako piše „Narod“, in to je istina. Kranjski in štajerski učitelji, ki so po večini že pravi in čisti liberalci, so hoteli za novo vero pridobiti goriške učitelje, ki se drže večinoma še starega krščanstva. Značilno je, da je bil voditelj učiteljev v Gorici urednik „Sloven. Naroda“ — Malovrh. In prav ta človek piše v „Narodu“: „Kranjsko učiteljstvo je sedaj v političnem življenju del napredne narodne stranke, a da vse slovensko učiteljstvo to odobrava in spoznava za pravo, kaže soglasna izvolitev dr. Tavčarja in župana Hribarja častnima členoma „Zaveze slovenskih učiteljskih društev.“ — Ali je bil tedaj učitelj Jelenec velik hinavec ali velik nevednež, ko je poročal, da to imenovanje nima politične smeri?! Sicer pa liberalnim učiteljem, ki se dajo voditi od Malovrha, voščimo — dober tek!

Sestanek slov. krščansko-mislečega dijaštva se je dne 13. t. m. v Ljubljani nenavadno častno izvršil. „Narod“ je videl 10 akademikov, bilo jih je pa precej več. Znanstvena predavanja, katera smo zadnjič naznanili, predavala so se dovršeno, ter bi narodno-napredni akademiki si nekaj resnega naziranja o študijah lahko od toli sovražnih „Daničarjev“ izposodili. Zvečer je bil komers v „Kat. Domu“ na čast krščansko socijalnemu delavstvu. Dvorana in stranski prostori so bili natlačeno polni. Govorili so zastopniki krščansko-mislečega dijaštva in delavstva ter zastopnica krščansko-socijalnega ženstva. Sodelovali so hrvatski tamburaši. Sklenila se je trdna zveza mej krščanskim dijaštvom in delavstvom.

Na slovenskem Parnasu. Znano je, da je Nemec Bamberg izdal zbrana Tavčarjeva dela. Škoda bi bilo za človeštvo, ako bi se izgubil sledeči plod Tavčarjeve muze, ki v ženjalnosti in eleganci prekaša vsa „zbrana dela“. Tega še Bamberg ne ve, da je dr. Malovrh zapeljal Tavčarja na Parnas. Ker pa liberalci „Sl. Naroda“ vse požro, primorani smo v „Slov. Listu“ oteti pogina pesniški Tavčarjev polet na slovenski Parnas. „Narod“ piše: „Gotovo ste že opazovali naravo kmetskega ščeneta. Leno in zaspano leži pred hlevom; mimo njega hodijo, tekajo, in se pode voli, krave, biki, osli itd., ščene pa dremlje mirno dalje. Mimo pride kmet, ščene ga ne pogleda, — pride kmetica, ščene odpre le napol trepalnice, — pride trop kričečih pglavcev, ščene se ne gane... A glej! približate se — Vi! Moderno suknjo imate, visok, trd

klobuk, na nogah rujave cipele, v roki elegantno palčico... Hej, ščene plane tedaj po koncu, dlaka se mu namršči, gobec mu zareži, in strahovito lajanje obdaja Vas, ki se bojite za svoja meča... In ko izginete za drugim voglom, vlada zopet mir med ščeneti... In take narave kmečkih ščenetov so slovenski klerikalci, bodisi politiki, bodisi kritiki in estetiki. Za svoje bike, vole, osle in kmetavze se ne zmenijo niti malo; kakor hitro pa se prikaže liberalen gospod v elegantni moderni suknji na slovenskem Parnasu, planejo nemudoma vsi klerikalni ščeneti (!) nanj. Tako delajo klerikalci že od nekaj, zato ne polemizujemo več z njimi, nego jih z zaničevanjem ignoriramo po načelu: Ignoriren ist besser als disputiren in pa:

»Pustite pse, naj lajajo,
to kaže le, da jahamo!«

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji. Župnija Ihan je podeljena č. g. Frančišku Mekincu, valetudinariju v Ljubljani, župnija Košana pa č. g. Janezu Hladniku, kuratu na Gočah. — Premeščeni so čč. gg.: Ivan Dolinar iz Starega Trga pri Ložu v Št. Rupert; Frančišek Juvan iz Logatca v Stari Trg pri Ložu; Valentin Remškar z Jesenic v Logatec; Tomaž Rožnik iz Mengša na Jesenice; Frančišek Fik iz Komende v Mengeš; Josip Benkovič iz kn. šk. Alojzijevišča v Komendo; dr. Mihael Opeka iz Moravč kot prefekt v Alojzijevišče; Peter Koprivec iz Radeč pri Zidanem mostu v Moravče; Josip Brešar iz Škofje Loke v Ribnico; Viljem Mlejnik z Blok kot ekspozit v Matejno vas pri Slavini; A. Jarec iz Metlike v Gorje. — Na novo so nameščeni: čč. gg. Luka Arh kot kapelan v Ljubnem; Jernej Perjatelj kot kapelan na Blokah; Frančišek Pengov kot kapelan v Cerknici; Ivan Hrovat kot kapelan v Metliki; Jakob Žust kot kapelan v Radečah pri Zidanem mostu; Frančišek Watzl kot kapiteljski vikar v Novem Mestu.

Nenavaden hišni posestnik je umrl te dni v Gradcu. Umrli Matija Pokorny je bil tako blaga duša, da je svojim strankam testamentarično volil trimesečno prosto stanovanje.

Iz obrtniških krogov se nam piše: Pričakovali smo, da bode „Narod“ zagovarjal novega obrtnika jermenarja g. Mačka. To izgovarjanje pa ravno kaže, da je pri narodni stranki gospodom vedno prva stvar oseba in potem še-le interesi obrtniškega stanu. Sedaj vemo, da so v „Trgovskem in obrtnem društvu“ zbrani ljudje, ki se upajo zagovarjati, da obrtnijstva neizučeni človek dobi obrtno koncesijo ter da ga nihče ne vpraša za usposobljenost. Ako je Maček imel kaj tirjati od g. Primožiča, razproda naj njegovo zalogo, nikakor pa se ne sme odobravati, da jermenarski obrt g. Primožiča pride popolnoma za vedno v kupčijo Mačkovo. Obrt obrtnikom!

Slava avstrijski pravici! Zadnjič smo poročali, da so nastopili Batujci kazni, katere so se jim prisodile, ker so bili prevroči patrijoti ob smrti cesarice. Italijani v Trstu pa so te dni prirejali protiavtorijske demonstracije generalu iz blažene Italije, Menotti Garibaldiju. Aretovanih je bilo 22 kričočev, katere so pa kmalu izpustili.

Javni shod pol. društva „Edinost“, ki je bil v nedeljo popoldne v Barkovljah, je zbral v „Narodnem domu“ okoli 500 ljudi. Najvažnejša točka zborovanja je bila resolucija, katero je predlagal in utemeljil gosp. dr. Rybář, in ki slove tako le: „Pozivljajo se slovenski in hrvatski poslanci, pripadajoči slovansko-krščanski narodni zvezi na Dunaju, da interpelirajo centralno vlado, je-li postopanje tržaškega namestnika v soglasju z njenimi intencijami in načeli, ali ne? — Ako ne, kaj misli o. kr. vlada ukreniti, da se da zadoščenje žaljenemu slovenskemu in hrvatskemu narodu na Primorskem in da se to postopanje ne nadaljuje? — Ako pa centralna vlada soglašja s svojim namestnikom, ali hočejo poslanci iz tega izvajati potrebne posledice?“ Radovedni smo, kaj se sedaj zgodi. Menimo, da nič! Ob novih volitvah bode slovensko ljudstvo moralo poslati v zbornico odločnejše zastopnike.

Slovensko gledališče v Ljubljani otvori dne 21. septembra svojo sezono. Oglas intendant naznanja, da se letos uprizore te-le iz

virne slovenske igre: Josip Stritarjeva igra v 5. dejanjih „Logarjevi“; Anton Medvedova gluma v 3. dejanjih: „Sestanek“; Ivan Cankarjeva drama v 3. dejanjih: „Jakob Ruda“ in „Sosedje“ spisal * * * Obljubljeni ste še za to sezono tudi dr. Zbašnikova igra v 5. dejanjih „Zatiranci in zatiravci“, E. Ganglova drama v 4. dejanjih „Brez ljubezni“ in prireja se za oder tudi Jurčičev „Deseti brat“. Mej operami pride na vrsto izvirno delo Slovenca F. S. Vilharja „Smiljana“. — Za prihodnjo gledališko sezono angažovalo je dramatično društvo nove operne soliste, in sicer: gospodično Amalijo Carneri za prve visokodramatične operne partije; gospodično Elo Noemi za mladostno-dramatične sopranske operne partije; gospoda Aleksija Desarija in gospoda Antona Lebeda, oba za prve operne tenorove partije; ter gospoda Leona Pestkowskega za prve operne basovske partije. Letošnja sezona slovenskega gladališča obeta biti pod večjim vodstvom velezanimiva ter se nadajamo, da občinstvo z obilnim obiskom pokaže, da ve ceniti resni trud letošnje intendance.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča. V soboto 9. t. m. se je razprava proti posestnikovemu sinu Ivanu Tršarju obtoženim hudo delstva uboja iz Blekove vasi preložila na prihodnje zasedanje. — Zanimiva obravnava je bila pretekli ponedeljek. Pred porotniki sta stala bivši trgovski pomočnik Fr. Čelikar s Prema in delavec Appolonio iz Trsta, oba prisiljenca. Obtožena sta bila, da je v jutro 27. junija Fran Čelikar zaklal v ljubljanski prisilni delavnici tovariša Gregoruttija in sicer po dogovoru z Appoloniem. Obtoženca sta se zagovarjala, da jima je Gregorutti pretil, da ju dne 27. junija razstrga na drobne kosce, da sta bila pač vsled tega oba oborožena. Nista se pa domenila, umoriti Gregoruttija in je Čelikar svoje dejanje storil le v samoobrambi, ker ga je napal Gregorutti z velikim nožem, katerega pa niso kljub vestnim preiskavam nikjer dobili. Ker so porotniki zanikali vprašanje o umoru, obsojena sta bila obtožena radi uboja in je dobil Čelikar 5 let ječe, poostrene vsak mesec s postom, Appolonio pa 4 leta z istim poostrenjem. — V torek je bila obravnava proti delavcema v vevški papirnici Francetu Skubicu in Ivanu Černetu, obtoženima, da sta 2. oktobra l. l. v pretepu pri sv. Lenartu pobila s polenom na tla Fr. Žabjeka ter mu zadela težko telesno poškodbo. Černe je dobil 18 mesecev težke ječe, poostrene vsak mesec s postom. Skubic je bil oproščen. — V sredo je bil oproščen Fr. Čibašek s Klanjca, obtožen, da je zažgal poslopje A. Sršena, vsled česar je imel Sršen okoli 700 gld. škode. Priče so rekle, da je Čibašek slabega uma in da ga meče božjast. Vsled tega je bil oproščen.

Ubijalka svojega moža, branjevka Marija Scholz v Mariboru, je stala 12. t. m. pred mariborskimi porotniki. Obtoženka je stara 50 let ter je že več let živela s svojim možem, ker je imela še drugod znanje, v skrajnem prepiru. Vsled tega znanja je sovražila svojega moža in ga opetovano opsovala s „psom, katerega bode umorila“. Dne 9. avgusta sta se zopet sprla, ker je prinesel mož domov steklenico ruma. V prepiru je Ana Scholz zaklala svojega moža ter ga je še tedaj, ko je že nastopilo izkrvavljenje, upila nanj: „Pogini pes!“ Porotniki so potrdili vprašanje o uboju in Ana Scholz je bila obsojena na sedem let težke ječe.

Samomor v Trstu. 48letna Uršula Dolenc se je zastrupila z razstopljeno kloridno kislino. Spravili so jo v trž. bolnišnico, kjer je umrla v torek. Vzrok samomoru je baje — nesrečna ljubezen. 48 let in nesrečna ljubezen! Ali starost res ne varuje pred norostjo?

Na zaupnem shodu, ki so ga sklicali gg. dr. Matek, Kržišnik in Gomilšek dne 14. t. m. v Maribor, se je razpravljalo o Reiffeisen-ovih posojilnicah, o kmetijskih zadrugah in njih zvezi, o konsumnih društvih, o organizaciji obrtnikov in rokodelcev, o organizaciji in o patronažah, o društvu družinskih poslov, o časništvu za delavsko organizacijo, o ustanovitvi socialno-političnega društva za celi Štajar. Po vsakem poročilu je sledil razgovor.

Drobne novice. Potres so čutili 11. septembra v Št. Vidu ob Zili na Koroškem. Sunek je bil okoli 5. ure ter je trajal osem minut. Tudi v Celovcu so ga čutili. Dne 12. t. m. pop. ob 4. uri so zopet potres čutili v Krškem. — V Dravo je skočil 19letni Della Schiava v Beljaku. — V vrbskem jezeru je utonil 74letni zdravnik Fr. Heller z Dunaja. — V Ajdovcu je 11. t. m. pobijala toča. — Tržaški Židje so podkupili nekaj ljudij, da so v torek upili po Trstu za Dreyfusa. — Znani celjski Polanec, o katerem se je govorilo, da ga je usmrtil učitelj Gostinčar, že hodi po Celju, Gostinčar pa še vedno ni okreval. — Gimnazija v Kranju dobi vspešno k petemu razredu.

Tiskarna Kurykta je na Krku v palači biskupa Mahniča pričela svoje delovanje.

„Izvestja Muzejskega društva“, katera urejuje g. A. Koblar, prinašajo v četrtem zvezku važne članke in jako zanimive drobne zgodovinske novice. Vsebina tega zvezka je nastopna: Simon Rutar: Rimska cesta „Aquila—Siscia“ (Konec). V. Steska: Kranjska Marijina božja pota pred 200 leti. Janko Barle: Slovenci duhovniki v zagrebški škofiji (Konec). L. P.: Sostro—Osterberg. Mali zapiski: I. Vrhovnik: Slikar Herrlein — ilustrator slovenske knjige. A. K.: Krst Turkov v Ljubljani. A. K. Pogled na novo slovansko znanstveno slovstvo. A. K.: Star urbar v ljubljanskem kapiteljskem arhivu. A. K.: Cerkev sv. Petra v Dvoru pri Polhovem Gradcu.

„Südmarcka“ ima doslej 165 podružnic.

Najnovejše vesti.

„Slovenec“ pred porotnim sodiščem. Včeraj in predvčerajšnjim razpravljalo je tukajšnje porotno sodišče o tožbi vipavskega župana Hrovatina in 27 ljubljanskih obč. svetnikov proti g. Ivanu Rakovcu, odgovornemu uredniku „Slovenca“. Tožba dolži g. Rakovca, da je razžalil na časti pri zadnjih obč. volitvah v Vipavi propadlega župana Hrovatina, ker je 17. oktobra 1898. l. priobčil notico iz Vipave, v kateri je trdil, da je županstvo uradno lagalo, ker je dalo v zapisnik zapisati in deželnemu odboru sporočati, da so se računi soglasno odobrili, dasi je nekdo ugovarjal in protestiral proti računom. Dalje je notica trdila, „da je deželni odbor dognal, da je bila občina oškodovana do pričetkom leta 1896 za 2409 gld. 52 1/2 kr., ker deželni odbor ni mogel iz računov uvideti, kam je izginil ta denar, dasi mora biti po postavah vse razvidno iz računov. Iz omenjenega odloka je tudi razvidno, da so se uračunjavale takse godbenih in plesnih dovolitev le do leta 1891., v kateri žep pa so se stekale po letu 1891., ni mogel deželni odbor dognati, dasi se ve, da se v Vipavi rado pleše in gode,“ in pravi „molčimo o tem kako vipavski župan navzlic ukazom slavnega deželnega odbora uprav turško gospodari z gozdom v svoj in svojih privržencev prid“. Ljubljanske obč. svetnike je Rakovec razžalil, ker je v neki notici, pisoc o prostitucijski hiši v Ljubljani vskliknil: „Škandal tak mestni zbor“, ter izrazil vprašanje, ali sta Sodoma in Gomora imeli tak občinski zastop. Po izpovedbah prič je zastopnik tožbe dr. Tavčar trdil, kažoč na navzočnega Hrovatina „kako je dober in pravičen človek videti že po obrazu“ ter dokazoval, da je Hrovatin kruto razžaljen na časti. Treba je Rakovca obsoditi kot eksempl, da časopisje v svojem boju ne sme postavljati ljudi na sramotni oder, češ: „Tu jih glejte! (Bravo, „Narodov“ šefredakter!)“ O sramotni hiši v Ljubljani je trdil, da se je vprašanje trudil obč. svet urediti, kakor n. pr. gnojnico po kanalih. Sodomitske razmere mej obč. svetniki niso dokazane, vsaj ni dokazano niti to, da bi kdo izmej njih imel kakega nezakonskega otroka. Ako porotniki zanikajo krivdo, potem reko s tem da je on vreden, da pade nanj sod sodomitskega žveplja.

Dr. Šušteršič, zastopnik Rakovčev, je na podlagi izjav prič dokazoval, da je vipavsko županstvo res uradno lagalo, ker je res storilo dejanje, ki je zabeleženo v notici. Pritožbe ni hotelo predložiti dež. odboru ter je izjavilo stranki:

„Županstvo ne bode samo sebe tožilo“. Deficit je res odkril dež. odbor in ako odkrije dež. odbor deficit, potem javna kritika sme vprašati, kam je zginil denar. Deželni odbor svojega odloka še ni preklical. Zastopnik tožitelja bi moral predložiti knjige ter s potrdilom izvedencev pokazati da je vse v redu. Tega ni storil, pač pa so priče dokazovale, kako je konfuzno bilo poslovanje s knjigami pri županstvu, o katerem govori notica v tej zadevi, ne pa o Hrovatinu. Tudi glede gospodarstva z gozdi je mnogo prič potrdilo notico.

Glede druge tožbe zavrača zagovornik, da bi moral tožiti občinski svet. Na vsklice: „Škandal, tak državni zbor!“ še ni tožil noben drž. poslanec. Dostavek o Sodomi in Gomori je bilo nekako šaljivo vprašanje. Glede urejenja nemorale so stališča različna. Ali bi bilo moralno, da se gorenjskim fantom določi prostor, ter se jim reče: „Tu se pretepajte, kakor hočete“. Rakovec je bil bolan in se zagovarja, da inkrimovanega ni bral.

Porotniki so glede obeh točk potrdili soglasno, da je obtoženi odg. urednik „Slovenca“ kriv razžaljenja časti. Porotniki so bili: Ivan Majaron, posestnik v Borovnici; Viktor Schiffer, trgovec v Ljubljani; Karl Planinšek, trgovec v Ljubljani; Janez Sevnik, trgovec v Ljubljani; Fran Čuden, trgovec v Ljubljani; Janez Češnovar, posestnik v Ljubljani; Janez Robežnik, posestnik na Viču; Jože Javornik, mesar v Ljubljani; Anton Fröhlich, posestnik v Kamniku; Janez Legat, posestnik v Lescah; Janez Mavc, pek in posestnik v Ljubljani; Janez Rode, trgovec v Ljubljani.

Sodišče je Rakovca obsodilo na 100 gld. globe, in na poravnavo stroškov. Dr. Ivan Šušteršič je vložil takoj ničnostno pritožbo. Predsedoval je sodišču deželne sodnije svetnik Schmeditz. Njegova slovenščina je bila grozna!

Samassov sin. Iz Monakovega se poroča, da se bode dr. Samassa, sin ljubljanskega zvonarja, skoro poslovil od šef-redakterstva „Münchener Neuest. Nachrichten“, katero je še le nedavno prevzel. Ali njegov „penzija“ ni v zvezi s tem, da je odvzet listu poštni debit za Avstrijo?

O dijaškem sestanku se nam piše: Želeli bi, da bi bila na prihodnjem dijaškem sestanku predavanja z razpravami vred še nekoliko bolj praktična, kakor zadnjič. Nam je ugajal na zadnjem sestanku najbolj predlog g. Dermote, ki je priporočal, da naj se ljudske knjižnice združijo z gospodarsko organizacijo, da bodo ljudje v zadrugah dobivali tudi duševne hrane. Res, izvrstna misel! Gibčni dijaki naj pomagajo tej misli, da kmalu dobi vidno obliko!

Dunaj. Nad Slovanstvo se vlečejo črni oblaki, pognani iz visokih krogov. Grozi se s prehodnim ministerstvom, ki bo poskusilo razbiti slovansko desnico. Slovenci so pri zeleni mizi ničla, ker niti ta peščica ne drži skupaj. To je sad preprirov med kranjskim liberalstvom in klerikalstvom! Liberalizem je tuja, strupena zel, ki prinese Slovincem smrt. Katoliška ljudska stranka bode pa pomagala peti „libero“ na našem grobu.

Trst, 16. septembra. Laški klub je dobil povabilo k dunajskim konferencam. Pri konferencah stavi klub svoje predrzne zahteve.

Razne stavri.

Velike povodnji so na Nižjeavstijem, Solnograškem in Bavarskem. Vsled dolgotrajnega deževja so reke silno narasle. V Solnogradu v mnogih prodajalnicah stoji voda. Mnogo železniških zvez je pretrganih. V Oberndorfu na Solnograškem je položaj prebivalstva grozen. Voda udara že v prva nadstropja hiš. Mostovi so v raznih krajih popolnoma razrušeni, ali pa ne morejo služiti svojemu namenu.

Krščanski socijalci na Moravi imajo do sedaj 127 društev.

Kuga v Indiji. Iz poročila našega generalnega konsula v Bombaju s početka avgusta meseca je posneti, da je umrljivost vsled kuge meseca julija znatno narastla. Zadnji teden julija meseca je umrlo 68 oseb za to boleznijo.

Tudi v notranjih krajih Indije razsaja kuga kakor doslej; zlasti v Pooni, prestolnici dekanstva, je umrlo v drugi polovici julija po 50 oseb na dan, dasi nima to mesto nad 120 000 prebivalcev. Med mrličji v Pooni je bilo znatno število Evropejcev, posebno angleških vojakov.

Prostovoljna prodaja.

Hiša v Sisku (Hrvatsko),

s 14. malimi stanovanji po 3 gld. na mesec in z velikim sprednim stanovanjem, šupo, hlevom, z vrtom poleg hiše in 1 oralom izvrstnega zemljišča pred hišo se prodaja prostovoljno.

Posebno ugoden ja nakup za vrtnarja.

Cena 2400 gld.

Vprašati je pri 75 (3-1)

Josipu Črpaku v Sisku.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v 60 (12)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

21 (-)

Ljubljancem!
Pristopajte k
„Mescanskemu klubu“

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spridujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljam, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodicah, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Cemsenu.

Postavljenje novih klopi v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

43 (23)

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gld. 46.830.

Promet od 1. okt. 1898 do 1. avg. 1899: gld. 1,661.490.22.

Skupna aktiva gld. 287.978.03.

Sprejema hranilne vloge po 4½%, vloge na tekoči račun po 3½% od dneva vložitve do dneva vzdiga.

Izposoja se na menjice in na personalni kredit proti obrestim po 5 do 6% brez kakih stroškov.

Urađuje se vsak dan ob navadnih urah:

Dvorski trg šte. 3.

68 (5)

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Naznanilo

o pričetku šolskega leta 1899/1900.

Redno vpisovanje učencev v glasbeno šolo za učne predmete: klavir, vijolina, čelo, glasbena teorija, splošno petje, harmonija, kontrapunkt, solopetje in zborovo petje vrši se v dneh

16., 17. in 18. septembra

v vodstveni sobi društvenega doma (Vegove ulice, I. nadstropje) pri šolskem vodji „Glasbene Matice“, gosp. prof. Fran Gerbič.

Čas vpisovanja: v soboto, dne 16. septembra, dopoldne od 10.—12. ure in popoldne od 4.—6. ure; v nedeljo, dne 17. septembra, dopoldne od 11.—12. ure; v ponedeljek, dne 18. septembra, dopoldne od 10.—12. ure in popoldne od 4.—6. ure.

Vpisovanje v šolski moški zbor (dijaški zbor) se vrši v ponedeljek, 18. septembra popoldne od 5. ure naprej v pevski dvorani (II. nadstropje) pri koncertnem vodji gosp. M. Hubadu.

V torek, dne 19. septembra, popoldne ob 5. uri naj pridejo vsi učenci v pevsko dvorano (II. nadstropje), da se jim onda naznani čas pouka, razdelitev ur in oddelkov.

Redni pouk v vseh predmetih glasbene šole se prične v sredo, dne 20. septembra 1899.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1899.

74

ODBOR.

Redka prilžnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a
mizarski pohištveni obrt
v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno 73 (3)

zalogo

vsakovrstnega likanega
in politiranega

pohištva

gld. 5.—, 7.50, 10.—, 14.—,

Garniture, divane, madrace

7, 14, do 40 gld.

madrace na peresih

8, 9 gld.

dratene madrace

7 gld.

pulte za mašne knjige

itd. itd.

gld. 10.—, 15.—, 17.—.

Narčila se točno izvršuje.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka prilžnost za nakup pohištva.

Slovinci! Spominjajte se o
vsaki priliki šolske družbe
sv. Cirila in Metoda.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporoča:

55 (15)

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, ameriške, nove-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstane, uhane, zapone, priklepke, gume za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina srebra. Prstane in uhane z dijamanti in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani,

Dunajska cesta,

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat pričeli, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico tinkture za želodec z 12-terimi stekleničkami in jeden lonček Glicerina Crème.

S spoštovanjem

Tomaž Dobek,

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničke izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim vspehom.

20 (30)

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporoča in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem

Ivana Vidas

pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d'Albona, Istria

Slovinci!

Pristopajte

k

„Naši straži“!

Trnkóczyja
ustna voda
steklenica 50 kr.

Trnkóczyja
prašek za zobe
škatljica 30 kr.

kakor tudi

vse medicinično-kirurškične in farmacevtske preparate, specialitete itd., dietična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila parfumerije itd. itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani

18 (14)

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy v Ljubljani na Kranjskem,
Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen,
Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse,
Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt,
Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu na Štajarskem.

➔ Pošiljatev z obratno pošto. ➔